

A Scutum Csillagvizsgáló avatása

Ritka pillanat kis hazánkban, amikor valahol egy csillagvizsgálót adnak át. Ilyen alkalomra került sor állami ünnepünkön, 1998. október 23-án Hegyhátsálon, ahol Horváth Tibor tagtársunk Scutum MagánCsillagvizsgálójának avatásán vehettünk részt. Az eseményre a III. Vasi-Zalai AmatőrCsillagász Találkozó egyik programpontjaként került sor.

A találkozót Hegyhátsál polgármestere nyitotta meg, aki melegen üdvözölte a megjelent 25 amatőrCsillagászt. A megnyitót megelőzően Tuboly Vince gazdag gyűjteményét lehetett megtekinteni, amely több évtized alatt összegyűjtött csillagászati bélyegeket és képeslapokat tartalmaz. A házigazdai szerepet is ő vállalta, a megnyitó után először dr. Tóth Györgynek adva át a szót, aki Kozmikus hatások a földi bioszférára című előadása keretében mutatta be saját és munkatársai kutatásának eredményét, és az eredményeket összefoglaló három (két angol és egy magyar nyelvű) könyvet. Érdekes volt végighallgatni a szívinfarktusok és a naptevékenység, valamint az éjszakai repülő rovarok befoghatósága és a holdfázis közötti összefüggésekről szóló ismertetést. Hosszú beszélgetés követte dr. Tóth György előadását a szúnyogok csipkelődési gyakoriságáról és jellemzőiről. Ezután Csizmadia Szilárd Extraszoláris bolygórendszerek című, diákkal és írásvetítő fóliákkal gazdagon illusztrált előadását hallgatták meg a résztvevők. Igen érdekes volt a téma, mind az élet lehetséges helyeiről, mind az eddig felfedezett és a felfedezésre váró bolygórendszerek és a Naprendszer összehasonlításáról szóló részeivel együtt.

Délután négy óra után pár perccel a résztvevők néhány helybelivel kiegészülve a Művelődési Háztól a község szélén álló csillagvizsgálóhoz vonultak. Beszédet mondott Vértés Ernő, a Gothard AmatőrCsillagász Egyesület elnöke. Szólt arról, hogy Hegyhátsálon született a Gothard fivérek fizikatanára (az MTA levelező tagja), Kuncz Adolf. A magyar amatőrCsillagászatnak eddig két aktív tagját, Tuboly Vincét és Horváth Tibort adta a település, mely ismét feliratkozik a hazai amatőrCsillagászat történetének lapjaira, mivel egy jól felszerelt magánCsillagvizsgáló átadása előtt állunk. Azért is különösen értékes és fontos ez a nap Vértés Ernő szerint, mert a magyarországi amatőrCsillagász mozgalmat gyakorlatilag alapjairól kell újra építeni, hiszen hiányzik az állami támogatás, hiányzik a kornak megfelelő szervezeti háttér és hiányoznak a jó amatőrCsillagászati lapok. Ebben a helyzetben különösen öröndetes, hogy Vas megyében akadt valaki, aki saját pénzét, alkalmazottai idejét és energiáit arra szánta, hogy a Krími Observatóriumból kapott 26 cm-es Makszutow-Cassegrain-távcsőhöz csillagvizsgálót létesítsen. Zárszóként a GAE nevében elismerő oklevelet adott át Horváth Tibornak.

Ezt követően Horváth Tibor megköszönte az őt váratlanul érő oklevelet és a kedves szavakat, majd kiegészítésképpen elmondta, hogy a távcső optikai elemei származnak csak a Krími Observatóriumból, a távcsőtubus megépítése és a jusztfirozás Csarnai Zoltán munkáját dicsérik, aki ezzel járult hozzá a mielőbbi átadáshoz. A bejáratra kötött nemzetiszínű szalagot Horváth Tibor kislánya vágta át, majd a résztvevők megtekinthették a valóban jól felszerelt obszervatóriumot.

A sötétedésig hátralevő percekben a zalaiak napfogyatkozás-videóit néztük meg, majd azok számára, akik nem tudtak részt venni az október 2-3-i szombathelyi nap-

Folytatás a 25. oldalon!

súlyozva a semmibe kapaszkodni, hol pedig hídba lemenni ahhoz, hogy az okulárba pillanthassunk. Aki már tartott távcsöves bemutatást, az tudja, hogy mennyi kellemtelenséget tud okozni egy fixen kialakított tubus a Newton-reflektoroknál parallaktikus szerelés esetén.

Távcsövünk nem csak vizuálisan használható. Primér fókuszban fényképek készülhetnek mind hagyományos, mind digitális fényképezőgéppel. Tartozék még két Grundig (sajnos csak fekete-fehér) digitális kamera is, melyek jeleit vagy közvetlenül a tévére, vagy számítógépre visszük. Legújabb „mesterművem” egy világító szálkeresztos okulár a keresőtávcső számára.

Ennyi a jelen. S hogy mi a jövő? Pár nap pihenő után belekezdek a Nagyágyú átépítésébe. A 170-es Newton átalakítása során rengeteg új ötlettel, technikai tapasztalattal lettem gazdagabb. Mindezt szeretném felhasználni a nagy távcsőnél is. Most már egyre több olyan technikai megoldásba merek belebocsátkozni, amit régebben el sem tudam volna képzelni magamról. Kellő tudással, technikai háttérrel és rengeteg türelemmel sokminden megvalósítható házilag is. Lehet, hogy nem olyan pici vagy csicsás, mint a gyári, de jóval olcsóbb, és ugyanolyan jól megfelel az adott célnak. És én készítettem, a saját munkám eredményével büszkélkedhetem, nem pedig a máséval!

Ténykedésem során rengeteg tanácsot, segítséget kértem és kaptam, ezért megragdom az alkalmat, hogy megköszönjem mindenkinek tanácsait, önzetlen segítségét.

A Nagyágyú 1997 nyarán

KOVÁCS KÁROLY

Kovács Károly és Pagner Kálmán 170/1220-as távcsöve — mind a Hőféherke (alias Betonkeverő), mind a jelenlegi verzió — színesben is megtekinthető fotómellékletünkben.

Folytatás a 6. oldalról!

fogyatkozás konferencián, Vértes Ernő foglalta össze az ott elhangzottakat. A vacsora előtti és utáni percekben a Juhász Tibor által készített háromdimenziós Marsposzttereket lehetett megsejtelni, amelyek igen nagy sikert arattak.

Jóval a csillagászati szűrőküvet beállta után távcsőbe is nézhettünk. A frissen átadott Scutum Magán csillagvizsgáló több műszerét is használtuk, és egy 200-as teleobjektívre szerelt panelkamerával is tapasztalatokat lehetett szerezni.

Csizmadia Szilárd